

LOS SOMATENES

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Divendres 3 de Mars de 1903.

ANY XVIII

NUM. 4536

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. 4
Extranjer y Ultramar. 8
Anuncio, á preus convencionales

PASTILLAS SERRA: Son las mejores para curar la TOS

y todas las malaltias del aparato respiratori, porque modifican las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l' ofech.

Se poden pendre sense cap perill porque no contenen opi ni morfina.
En venen á casa del autor, FARMACIA SERRA, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d' Espanya y FARMACIA NOVA de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyora Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meua clínica la Sra. D. N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca «SALUD», y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas.

Senyora Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d' un any de una escrófula crónica, Cansat d' asar sens cap resultat quantas emulsió y reconstituyens se preconcizan para equostros casos, vaig aconsejar los Hipofosfats Climent trobant consolo lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.—Dr. Lo-

Exigeixis lo legitim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

FABRICA DE FIDEUS Y PASTAS FINAS PERA SOPA

DE JOAN SANJUAN

(Antiga casa VOLTES)

PLASSA DEL CASTELL Y CARRER DE LA MAR, 7.—REUS

SE RECOMANA SE PROVIN LAS PASTAS D' AQUESTA CASA

PERE BANÚS

METJE-CIRURGIÀ - Dentista

Practica todas las operaciones de la boca: avulsions, ablasions, recseccions, etc.—Reb tots los dias.

DENTADURAS de tots los sistemas. Paladars artificials y contensus para las fracturas de la mandibula.

Plassa del Castell 1, 1er.—REUS

LIBRERIA DE TOST GERMANS

ARRABAL JESUS BAIXA

¡¡ULTIMAS NOVELATS LITERARIAS!!

BIBLIOTECA POPULAR DE "L' AVENC", A 50 CENTIMS VOLÚM

Obras de Guimerá, Rosiñol, Oller, Vardagner, Iglesias, Gener, Massó y Torrents, Catalá, Bassegoda, Colomer, Almirall, Riquer, Mestres y demás autores tant catalans com castellans y extrangers. Tomos de las Bibliotecas Sanpere de Valencia, Tasso, Manecí, Sopena, Lesca-

no, Molinas, Vida literaria, Ambos Mundos y demás que s' publican a Barcelona.

Periódichs Catalans: Joventut, Catalunya, Cu-Cut, La Barretina, La Esquella, La Campana, La Tomasa y demás revistas y diaris que s' publican a Espanya.

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos Especial para vinyas á 13 pts.

Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que próbi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

JOSEPH GRAU RABASCALL

METJE-CIRURGIÀ

Ex-Alumne intern pensionat per oposició del Hospital de la Santa Creu de Barcelona.

Consulta de 11 á 1 y de 6 á 8

Teléfono número 120

Arrabal alta de Jesús número 20, bis, 2on.

REUS

DISCURS

Pronunciat en lo meeting de protesta contra l' R. D. d' en Dato sobre reforma del Notariat, en lo teatre Tivoli de Barcelona.

Baldomer Tona

Es saludat ab un aplaudiment.

Comensa dirigintse als ciutadans de Barcelona. "Vinch, die, portant la veu de la Associació Republicana Federalista "Catalunya Federal". Aquesta té per finalitat la implantació dels principis republicans autonomistas y, consecuentment ab aixó, hauria faltat si no hagués respost al convit que "ns féu la "Unió Catalanista". Nosaltres som catalans republicans y demócratas, pero estimém com lo qui més a la terra catalana. (Grans aplausos).

Lo Decret d' en Dato no el podem acceptar. Ni legal, ni moral, ni políticament pot surar.

Aquest decret es una prova més de que "ls polítics espanyols no poden curar del mal que fa sigles pateixen. (Molt bé).

La mania de la Unitat, de volguer fer del Estat un Poder fiscalizador, es un mal ja crònic de nostres governants.

Ja fa temps que segueixen pel mateix camí. Del Estat espanyol, que es un conjunt de pobles, ada varietat de costums, una diversi-

tat de fesomias particulars, ne volen fer un sol poble, una sola costúm, una sola fesomia, rompent aixis los motllos inescrutables de la Naturalesa. (Aplausos).

Lo darrer Decret d' en Dato es altament injust y anti-democràtic.

Es injust, porque fins ara "ls Tribunals d' oposicions a Notarias, fallavan ab estricta equitat y justicia, y "ns podiam enorgullir de tenir una Institució verament catalana. Ara, traslladats aquells a Madrid, ab aquell ambient corromput que allí "s respira, ja "s pot dir "adeu, a la Justicia, poguentse afirmar que sols s' atendra al favoritisme y demés ismes dels polítics espanyols. (Aprovació).

Es anti-democràtic, porque la Democracia es lo govern del poble pel poble y en Dato, ara, ab son decret, tira per terra una institució del poble, mata las energias individuals.

Fa cinch anys que tots los espanyols reberen un gran desengany ab las tremendas desfetes d' Ultramar. De tots los llavis sortia la paraula "regeneració"; tothom considerava al Unitarisme fracassat. No obstant, ja ho veyem, fa poch se publicà un R. D. centralisant lo pago dels mestres, ofonent aixis als Ajuntaments, que, com feyan la majoria dels catalans, pagavan honoradament y atenian a tot lo referent al ram d' Ensenyansa.

Després vingué lo célebre Decret d' en Romanones, prohibint l' ensenyansa de la Doctrina en catalá, ab lo qual se proposava, no combatre la doctrina, sino posar als mestres catalans baix la férula de Madrid, igual que ara "s proposa en Dato posar als Notaris sota las ordres del ministre de Gracia y Justicia.

Iluny de fomentar la vida de las regions, la matan; per compte de fer de las regions focos de vitalitat; las empobreixen y debilitan, per aixis més fàcilment ferre lo que "a volguin.

Convé, donchs, la unió de tots los catalans contra la absorció centralista.

Fa temps que a tots nos guia una mateixa idea pera salvar a Espanya; aquesta es canviar la política unitaria, avuy dominant, en federalista, respectant la fesomia y manera d'esser particular de cada regió. (Aplausos).

Avuy hem d'anar units pera combatre al Centralisme, representat pel decret d'en Dato; demà pera assolir l'Autonomia integral de Catalunya. (Ovació).

Trinitat Monegal

Es saludat ab llarchs aplaudiments.

Comensa aixís: "Companys: Fa poch dias que en un meeting celebrat al Nou Retiro, l' president de la Lliga Regionalista, l' Albert Rusiñol, dirigí una abressada a tots los elements autonomistas. Avuy a n' aquí hi son representadas totas las fraccions autonomistas. Prescindint d' opinions particulars, s' han sapigut unir en la abressada de tot un poble, en aquestos moments en que perilla una Institució de Catalunya.

Se 'us han dirigit atachs, y s' ha dit que nostre programa respira odi y rancunia a las altrás regions. Discutint Decrets, un poble manifesta son pensar. Nosaltres tenim enmagatzemada molta fel, no pel poble, sino pels que 'l dirigeixen.

De Ponent rebém continuament agravis; dels governs de Madrid, tallers de arbitrariedades, ne rebém disposicions atentatorias a nostre Dret. Aixó fa molt temps que dura; d' en fan en tant, un espatech, una ley, un decret, quin tret sempre va contra Catalunya.

Primer nos arreballaren los furs; després, gracias a las unitats predicadas pels ridicols legisladors de Cadiz, nos imposaren la Unitat; mes tart, vinguéren los tractats de comers, aranzels, impostos, tots fets ab l'intenció de matar la riquesa de Catalunya, lo que no conseguiren perque nostra riquesa està dintre la Terra y no s' arrabassa ab Decrets.

Nos imposaren mes endavant lo Códich Civil, que semblava fet pel net del autor del Decret de la Nova Planta. Aquest se pogué

Darrerament han vingut; lo Decret d'en Romanones sobre la ensenyansa de la doctrina, en castellá; l' atentat contra 'ls darrers Jochs Florals, y finalment avuy ha vingut lo Decret d'en Dato, que sembla l' apoteosis de tots los agravis. (Grans aplausos).

Lo ministre, notari major (aplausos) atenta, ab son decret, a la llengua, al dret, a las costums nostras. Després d' aixó que 'ns queda?

En Romanones pujá a ministre perque son pare tenia tants milions com cavalls a las quadras. Vingué a presidir l' enterro del cantor del Canigó y després clavá una fuetada a la llengua del difunt poeta, com ho hauria pogut fer ab sos cavalls. (Aplausos).

En Dato acabá de recorre lo match ab en Romanones. També vingué a honrarlos, y mentres a Montserrat escribia la hermosa frase de Cristo: "Amaos los unos a los otros", sos dependents apamavan la esquena (aplausos) dels que sortian d' honrar la llengua catalana. (Ovació).

Aquest ministre marxá mes depressa del que ell creya, y jo també. (No ha pahit l' ovació que se li tributá, y l' "Amaos los unos a los otros", lo té encara a la boca del ventrell. (Riallas).

Ara ab lo decret sembla que no mes se preocupá dels notaris. Pero s' desenyda una raió al presémbul. En ell se consigna que l' tribunal d' oposicions será a Madrid, ab personas d' allá, pero no 'l perquè s' fa aixó.

Fins ara 'ls Colegis regionals—única organissació histórica que 'ns quedava,—reconeixian lo dret y la llengua de cada regió y a Catalunya 's reconeixia, per consegüent, lo dret y llengua catalans.

Ara aixó desapareixerá, perque 'ls notaris que vinguin no coneixerán la llengua y dret nostre. Encara que coneguessin la llengua, no bastaria, puig es necessari entrar en l' anima del poble y per aixó es convenient co-

Los aspirants serán ancells de pas, y aquestos ja se sab que no deixan res, prenent d' allá ahent passan.

Vull acabar fent constar que l' Decret mata la Institució Notarial.

Los de Madrid voldrian poguer escriurer en un ninxo: "Vas en que jau lo Dret Catalá, mort pels notaris forasters, que no van més que a buscar medis pera la lluyta per la existencia". (Aprovació).

Voldria que l' entusiasme que sentiu ara, no 's refredés.

Pit y fora, companys. Continuém nostra campanya dintre 'l terreno legal, mentres no se 'ns obligui a sortirne. (Ovació).

Hem de cridar ben fort: "Vía fora, lladres", (ovació) als que governant malament.

Procurém per tots los medis que desapareguin los politichs centralistas que 's menjan las entranyas de las regions del Estat Espanyol.

Al acabar son brillant discurs se tributa a n' en Monegal una llarga y xardorosa ovació.

Secció Religiosa

A l' hermita del Roser, si celebra lo septenari a la Verga dels Dolors, que's venera en aquella hermita.

L' acte relligiós comensa a las quatre.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Benet

Sant de demà.—S. Isidoro

Surt lo SOL a las 5 h. y 31 m. y 's pon a las 6 h. 18 m.; surt la LLUNA a las 8 h. 31 m. y 's pon a las 12 h. 17 m.

MERCATS

Dillams de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espuga de Francoll.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francoll.

Lo "tambaleo" de la monarquia

¡Mare de Deu, y quin mon lo nostre! Com diu l' adagi, l' una mitat s' emburla de l' altre, y hem arribat a tal punt que ja casi, casi, manejém tant bé las estisoras los homes com las donas.

Aquí tenia per mostra, als tres pobres delegats possibileros que van anar a l' assemblea republicana de Madrid a que 'ls hi clavessin entre cap y coll un ilustre gefe que, olvidantse d' aquells temps en que 'ls aixecaments populars lo sorprenian dolorosamente, torna a predicar la revolució, y sense que 'ls quedés lo consol de sentir un bon rengle de discursos, muy floridos, muy armoniosos y soberanamente elocuentes. No mes pogueren sentir un discurs escultural, veurer tambolear la monarquia y després, un cop a Reus, cantar uns responsos al régimen ruinoso, tant ben cantats, que segons diuheu, semblava qu' en Mayner y l' elocuyente Pallejá tota la vida haguessin fet de chantres. Lo delegat Vallvé, mes aviat semblava un escolanet, te poca talla.

Si 'l poble de Reus sapigués, com sabém nosaltres lo sacrifici que feren aquets senyors, la prova d' abnegació y desinterés, y la missió delicadíssima que a Madrid desempenyaren, ni 'l poble s' hauria burlat tant del telegrama del tambaleo ni 'l picaro Ramiro del "Diario", trayent punta, trayent punta, los hauria fet aquells redolins, que no mes los faltan uns quantis ninots, pera que 'n sortís un anca d' aquellas que quant eram petits eran lo nostre felicitat. Y com que nosaltres coneixém totas las vicisitudes del viatge dels delegats possibileros, gracias a un moixonet que tot ens ho conta, y aqueixa bona (?) gent possibilera 'ns té 'l cor robat, aném a ferne cinch céntims d' aqueixas vicisitudes, pera explicar lo tambaleo y la missió delicada que desempenyaren los delegats, que ha de dei-

xar badan a tots los queridos correligionarios del culto y digno Lerroux.

No mes lo sol fet d' acceptar lo carrech de delegat, ja es, pe 'ls esmentats possibileros, un acte que 'ls fa dignes del eterno agradecimiento de la madre España y de la república sin distingos. Y sinó, vaija; fassin lo favor de dirme que es lo que hi anavan a guanyar ab lo viatge Madrid, aquellas tres llumaneras. Lo católich y lerrouxista Mayner, s' exposava a que 'ls madrilyans li fessin trencar lo seu elocuyente y patriótico silencio, y com lo senyor Mayner es home de fets y no de paraulas, es home que maneja molt bé lo fusell pero que no es bõ per enraonar en públich, tal com ho vol en Lerroux, de segü que hauria fet una plancha que li hauria dolgut tota la vida. Lo diplomátich Vallvé, tampoch hi anava a guanyar res, perqué per allá en aquellas terras del estomach d' Espanya, la diplomacia es lo pa de cada dia, y la diplomacia del senyor Vallvé no mes serveix que pera amenassar ab un centenar de baixas al "Centro de Lectura", quant se parla del Cementiri vell. ¿Y l' elocuyente tribuno Pallejá? Aqueix si que hi anava a perdre molt. Ab lo trapijoch del viatge li podia fallar la memoria en lo moment de recitar lo discurs, y adéu trozos escogidos de Castelar, adéu arsenal de frases fetas, adéu paraulas dulces y armoniosas apresas per las taulas del Teatro vell, y adéu fama d' orador elocuyente, guanyada després de molts anys de empenhada lid ab altres oradors que pera fer discursos se valén del seu mateix procediment.

Afortunadament, l' assemblea republicana va ser una assemblea muda, y ni la diplomacia del Vallvé, ni la elocuyente xarrameca del Pallejá, ni 'l no menos elocuyente mutisme del enganyat Mayner, se van haver de posar a prova, poguentse aixís dedicar ab tots los sentits al desempnyo de la delicada missió que se 'ls havia encomenat.

¿Bé, y quina es aqueixa missió delicada? diren vosaltres. Os ho vaig a dir.

¿S' enrecordén de quant va venir a Reus lo allavoras ministre senyor Suárez Inclán? ¿Os hi ve a la memoria que 'l nostre Ajuntament lo va nomenar hijo adoptivo de Reus? Doncs bueno: lo títol de fill adoptiu feya dias qu' estava llest, y com que no convenia nombrar cap comissió pera portarí a Madrid, los delegats possibileros, con un desprendimiento que les honra, se 'n feren carrech, y cap a veurer a en Suárez, Inclán, qui ab molta finesa los va obsequiá ab un dinar al restaurant Lhardy. Y 'l senyor Vallvé, que ab aixó del fill adoptiu no hi cantava gall ni gallina, puig no era regidor com los companys seus, va fer l' inmens sacrifici d' acceptar lo dinar.

Ja ho veyeu. Ells, los radicalíssims republicans que ab la monarquia no hi volen sapiguer res; ells, que anavan a Madrid pera assistir a una assemblea que havia de fer tambolear lo trono, en aras de su amor a Reus, se sacrificaren anant a casa d' un exministro de la monarquia, exposantse a que los seus correligionaris los vegessin anar de brasset ab un servidor d' aqueixa monarquia, y, portaren lo seu heroisme fins a anar a dinar a ca 'n Lhardy, que es un restaurant situat devant mateix de la botiga d' un barber ganxet, y corrent, per lo tant, lo perill de que algún fill de Reus pogués presenciar la seva juerga monárquica. ¡Cuanta abnegació, quin sacrifici en bé del pueblo soberano!

Sapigut aixó, estich segü que tothom sentirá compassió per aqueixas tres victimas, y ja ningú se 'n emburlará mes d' aquell telegrama del tambaleo, perque vaija, després d' un bon dinar a ca 'n Lhardy, no es extrany que a un home tot li sembli que tambalea, y que volguent escriurer en prosa li surtin redolins.

¡Ah!, y pera fer justicia completa a aqueixos senyors delegats, s' ha de tenir en compte que l' Ajuntament, gracias a la acció delicada y perillosa dels mateixos, se va estalviar una pila de quartos, puig d' altra manera hauria hagut de nombrar una comissió que 'ns hauria costat un ull de la cara, mentres qu' ells sembla que s' han acontentat ab lo

dinar que 'ls pagá un exministro de la monarquia que anavan a fer tambolear, ja que, fins avuy, no han presentat cap compte del viatge. Y si 'ls presentan, ja poden tenir per segü que contarán lo mes justat possible, puig saben ben bé per propia experiencia, com a possibilistas que son, que l' Alcalde que avuy tenim, en qüestió de numeros fila molt prim. H.

ESPURNAS

Las Circunstancias demana noms; jo demanaria vots.

Pero l' querido colega no ven que éll tampoch firma res.

Vinga noms seus y a cada un qu' éll ne fassi públich, nosaltres ni farém un altre.

S' enten, sempre que 'ls seus hagin arribat ja a la major edat y no siguin intrusos a La Redacció.

La farsa electoral ha arribat al summum. Lo nou acort del federals de Tarragona, d' aquells que s' unirian ab tots los republicans menos ab los possibilistas, d' apoyar la candidatura del senyor Mayner, del mateix que oferí al candidat ministerial mil vots pel cap mes baix, fa endevinar tot lo putaco que s' han engixonat los possibilistas pera sortir triunfadors.

En Vallvé no deixarà 'l senyor Cañellas; en Mayner seguirá ab l' oferta al senyor Morones, y 'ls possibilistas de bona fé, verdaders republicans, apoyarán al senyor Nogués. Y tutti contenti.

En Morote, lo redactor de El Liberal de Madrid, per lo vist vingué a Reus a donar una lliçó als republicans históricos, dihentlos que, los republicans no 'a tenian d' historia, que l' unich que tenia historia era la República y que per lo tant havian de treure 'l globo de baix la entrada que portava tal inscripció.

Ja ho diu l' adagi: hostes vindrán que de casa ens treurían.

La por per un costat y la pereza per altre fan que no tinguem humor d' escriure.

Ademés, los nostres amichs estimats se portan las cosas tant a la callada que 'l voler saber lo que fan y 'l que pensan fer, es obra de gegants, y com nosaltres no som de tanta talla, acabém la paciència d' esperarlos acontecimientos.

SECCIO METEOROLOGICA

OBSERVACIONES

del dia 2 d' Abril de 1903, facilitadas por don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Table with 6 columns: Horas de observació, Barómetro aneroides, Gran d' humiditat, Pluja en 24 horas, Aigua evap. en 24 horas, Estat del Cel. Rows for 9 and 15 hours.

Table with 6 columns: Horas de observació, TEMPERATURAS (Máxim, Mínim, Ter. tip.), VEN (Direcció, Clase), NUVOLS (Clase, Cantid). Rows for 9 and 15 hours.

CRONICA

Se segueix treballant a fi de que la funció benéfica que s' ha organissat en lo Teatro Fortany pera 'l próxim dilluns resulti lo mes animada possible y una festa ben simpática.

Una de las obras que 's posarán en escena es l'estreno de "El barón de Abinglanilla, de la que n' es autor lo senyor Altolaguirre y quina obra está dedicada a las noyas de nostra ciutat.

Veurem ab gust que 'ls trayalls que 's fan se vejín premiats ab lo major exit, y que la funció reditahi forsa ingressos pera las casas de Benificencia.

Aquest vespre celebrarà sessió de segona convocatori a l'Excecutiu Ajuntament.

La Justícia de Tarragona, en son número d'ahir, diu que las representacions dels republicans de la fusió i dels federals acorden apoyar en las próximas elecciones als candidats senyors Mayner y Nogués.

L'acort aquest ens fa olorar a pastel; y de segur que 'ls federals de Reus se 'ls hi ha d'indigestar, si estiman com es de creure a la representació que tenen dins del Municipi y a quina los possibilitats tributaren un vot de censura.

Ahir se trobava en aquesta ciutat lo concessionari de la xarxa telefónica local don Alsem Guasch, candidat per nostra Circumscripció en las próximas elecciones de Diputats a Corts.

En lo tren de dos quarts de vuyt del vespre retornà a Tarragona.

La familia de la agraciada nena Maria Vilanova de Juncosa, distingida aquest any per la Junta de Govern de la Congregació de la Purissima Sanch, pera posar la Corona en la ceremonia qu'ha de celebrarse per Pasqua, ha tingut la deferencia, qu'agrahim, de convidarnos a tant solemne festa religiosa.

Molt celebrèm que tant gran distinció hagi recaigut aquest any en la preciosa nena Maria Vilanova, per lo que 'ns plaü enviar a sa familia nostra coral felicitació.

Avuy en lo Teatre Fortuny, ab motiu de ser divendres, no hi haurà funció.

Demà s'tornaran a posar en escena "Los polvos de la madre Celestina."

S'ha rebut a nostra redacció l'últim número de la revista *Hispania* lo que conté notables treballs sobresortinthi reproduccions de cuadros de Rembrandt, Hiciano, artisticas fotografias d'en Cebado un retrato d'en Rubió Ors y un altre d'en Marián Vayreda.

Ahir se posà en escena en lo Teatre Fortuny, després de molts anys, que no s'hi havia fet, l'obra de màgica "Los polvos de la madre Celestina".

A l'hora en qu'acabà l'espectacle no 'ns permet ocuparnos ab més extensió.

Lo secretari del Foment del Treball Nacional don Francesch Moragas y Barret, ha sigut designat Delegat a Espanya y Portugal, de la Secció de Segurs en la Exposició Universal que tindrà lloch a la ciutat holandesa de Groningue, del 15 de Juny al 15 d'Agost d'aquest any.

En Villarrubias, titllat d'anarquista, ha regalat al ex-governador de Barcelona un escaire y dues regles, pintadas ab los colors rojo-gualdos com a mostra d'agrahiment per las deferencias que ab ell tingué la darrera vegada que fou prés, manifestant que feya 'l regaló, quan ja no era Governador, perque no 's cregués fet ab miras interessadas.

N'Antoni González Roshtows, lo nou Governador de Barcelona, designat pera ocupar la vacant que deixa lo senyor Espinosa, es jove encara, puig sols té 43 anys. Es advocat, havent desempenyat la plassa de oficial del Consoll d'Estat y la de fiscal del Tribunal Contenciós.

Ha sigut Governador de Cuenca, San Sebastián y Santander y un dels candidats a Governador d'aquella provincia, quan dimití lo general Marina a consecuencia dels esvols ocorreguts en Juliol del 99.

S'ha despatxat lo següent telegrama: "Excmo. Sr. Ministro Gracia y Justicia.—Madrid.—En vista múltiples dificultades y conflictos surgidos hoy de cumplimentar Real Decreto Notariado referente protestos agrando situación diversidad de criterios sostenidos, por Notarios rogamos nuevamente

atienda petición formulada por gramio banqueros y entidades bancarias si desea evitar se irroguen graves perjuicios al comercio.—Pablo Cendra.—Sindico."

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 1241'55.

Un dels aconteixements mes notables d'aquests temps, es l'invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que toona 'ls cabells blancs del color que s'han tingut a la juventut, sens que perjudiqui en lo mes mínim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa caiguda y fa desaparixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Perruqueras.

Diposit general: J. Uriach y C.—BARCELONA

FINALMENT ¡OH LECTORS!

Podem anunciar que ha sigut vensnt lo terrible mal venéreo y sífilich. Pera detalls llegeixis en 4.ª plana, "Milagrosos confits ó Inyecció anti-venéreo y Roob anti-sífilich CONSTANCL."

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals
Ha trasladat son despatx a la cambra de Sant Joan, número 30-3er. TARRAGONA

Secció comercial

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27
Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	76'05	Cubas del 68	—
Colonial	—	Cubas del 90	—
Orenses	34'—	Amortisable	96'57
Norts	62'60	Ob. 5 p.º, Almansa	104'17
Alicants	96'10	Id. 3 p.º, Fransas	59'42
Vitalici V.	—	Id. 3 p.º, Orense	53'87

PARIS MADRID

PARIS MADRID

— GIROS —

Exterior	—	Interior	76'02
Paris	35'20	Londres	34'03

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior. —
Portugués. —
Rie Tinto. —
Norts. —
Alicants. —

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ
Carrer Santa Ana, 19.

Cotisació a Barcelona a las 16 d'ahir

Interior	76'05	BARCELONA
Amortisable 5 p.º	96'45	Francs
Colonial	—	Lluras
Mercantil	40'—	MADRID
Norts	62'90	Interior
Alicants	96'10	Francs
Orenses	34'25	PARIS
Obs. Fransa 2 1/4	59'75	Exterior
Id. Almansa 5 0/0	104'12	Norts
Id. Id. ayt	—	Alicants

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d'or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d'ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 dij.	—	33'55	—
" 60 "	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	—	33'90	34'05
Paris 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	—	34'75	35'—
Aix 8 0/0	—	—	—
Amberes 90 dij.	—	—	—
Marsella 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" 4 vista.	—	—	—
Perpignan 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
Hamburg 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	—	165'25	—

Cambi anterior de Valors locals

	Diner	Paper	Oper.
645 Gas Reusense.	—	—	—
550 Industrial Farinera.	—	—	—
740 Banch de Reus de Descomptes y Prestams.	—	—	—
120 Manufacturera de Co-	—	—	—
tons.	—	—	100
27'50 C. Reusense de Trans-	—	—	—
vias.	—	—	—
510 C. Reusense de Trans-	—	—	—
vias privilegiadas 5	—	—	—
per-100.	—	—	—
Electra Reusense.	—	—	—
Manicomio de Reus.	—	—	—

ANUNCIS PARTICULARS

LLET PURA DE VACA
VACAS SUISSAS
HORT DE PAU ABELLÓ
Se ven en lo carrer del Roser, 4.

APRENENT

Se 'n necessita un en aquesta impremta.

CLÍNICA DE MASSATJE

DE P. DURÁN, METJE-CIRUJIA

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al dela Presó.—Reus.

Ab lo massatge manual y vibratori s'obtenen ràpids y sorprendents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (lunat), Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Victo), Ataxia locomotriu, Tremolor en las mans dels escriptors, etc.

Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringencies de ventre y Càlculs renals y hepáticos, etc.

SE VEN

lo café de la Societat "La Serpentina", per tindre de trasladás dita Societat.

AVIS IMPORTANT

Donya Maria Gavaldá Caparó, professora en parts, aprobada per la Real Academia de cirujia y medicina de Barcelona, ofereix sos serveys a cuantas personas desitjin probar sa inteligencia.

A mes de tindre una gran práctica y notabilitat en parts, s'ha distingit durant molts anys en enfermetats de la higiene de las donas;

ciencia adquirida en companyia de diferents especialistas de Barcelona.

Consulta tots los dias de 1 a 3 tarde
Arrabal Robuster, 10, 1er. Reus

OBRA NOVA FLORESCENCIA

Aplech d'ensaigs literaris d' en Hortensi Güell.

2 PSESSETAS
De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitución y en la libreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents a Madrid, qu'hi tingan ó valgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.—MADRID.

TELEGRAMAS

Madrid 2.

De Saragossa

S'assegurava ahir tarde que 'l Governador de Saragossa havia dimitit per la actitud del senyor Maura en favor del senyor Castellano y en contra del silvelins.

—De dita capital telegrafian que hi ha arribat lo senyor Moret, quina visita té per objecte parlar als seus amich poltichs de la prepera lluyta electoral com a candidat que's presenta per la circumscripció.

Civils de passeig

Ahir va cridar l'atenció que molts oficials de la guardia civil vestits d'uniforme y a collas passegessin per devant dels ministeris de la Governació y Guerra.

Aquest passeig se creu relacionat ab lo disgust que regna dintre del Institut per las ordres que vol dictar lo general Linares.

Tranzigencia

S'ha cementat molt que 'l general Linares, després d'haver amenassat ab dimitir si se 'l obligava a rebaixar lo contingent del exèrcit, ha consentit que 's fixi en 90.000 homes.

Alguns afirmavan que aquesta tranzigencia del ministre de la Guerra obehirà al exprés desitj del Rey, que aixis li feu avinent dias endarrera, dihenthi que no posés dificultats a la política de nivellació económica que tracta de seguir lo Govern.

Després d'aixó tothom pregunta: pero allavors ¿perqué ha sortit en Villaverde?

Federació agraria

Ha visitat al ministre d'Agricultura una nombrosa comissió de las diferents federacions agrarias de Espanya ab l'objecte de discutir lo projecte d'unió de totas ellas.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO FORTUNY

Companyia de vers y ball

MONROC-ZUBIELQUI

Brillant cos de ball baix la direcció de la célebre ballarina dels teatros Real de Madrid y Liceo de Barcelona donya Amalia Monroc.

AVUY NO HI HA FUNCIO

Demà segona representació de la renombrada comedia de Màgica, titulada "Los polvos de la Madre Celestina."

IMP. CARRERAS Y VILA

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Surtida Correu 4'53 matí; arribada 8'34 matí
 " Exprés 7'05 " " 9'14 "
 " Mixto 8'41 " " 1'03 trde
 " Merc. 12'07 " " 8'02 nit.
 " Correu 2'14 trde. " 5'24 trde
 " Mixto 7'14 " " 10'19 nit.

De Barcelona a Reus

Surtida Merc. 5'15 matí; arribada 3'06 trde
 " Mixto 6'01 " " 11'30 matí
 " Correu 9'47 " " 1'05 trde
 " Omb. 12'35 " " 5'32 "
 " Mixto 2'26 trde. " 7'11 nit
 " Exprés 7'26 " " 9'38 nit.

De Reus a Saragossa

Surtida Correu 1'35 trde; arribada 8'35 nit.
 " Mixto 7'57 " " 6'36 matí
 " Exprés 9'44 nit " 3'01 "
 " Merc. 3'36 trde. " 11'54 nit.
 " " 5'32 matí " 8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

De Saragossa a Reus

Surtida Exprés 1'50 matí; arribada 6'59 matí
 " Correu 7 " " 2'06 trde
 " Mixto 10'05 nit " 8'11 matí
 " Merc. 0'38 matí " 11'27 "
 " " 6'59 trde " 10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus a Lleyda

Surtida Correu 8'29 matí; arribada 11'35 matí
 " Mixto 6'05 trde. " 9'57 nit
 " Merc. 1'45 " " "

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vimbodi.

De Lleyda a Reus

Surtida Mixto 5'28 matí; arribada 9'29 matí.
 " Correu 4'05 trde. " 7'09 trde.
 " Merc. " " 1'39 "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodi.

De Reus a Tarragona

Surtida Mixto 8'16 matí; arribada 8'45 matí.
 " 9'44 " " 10'18 "
 " Merc. 2'30 trde. " 3'05 trde.
 " Correu 7'17 " " 7'48 "

De Tarragona a Reus

Surtida Correu 7'45 matí; arribada 8'15 matí.
 " Merc. 12'22 trde. " 1'— trde.
 " Mixto 5'08 " " 5'46 "
 " " 8'— nit " 8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trens que regeix desde l'1 dia 29 Setembre de 1902.

Sortidas de Reus: al matí 4'10—10'10 a la tarde a las 2'47—4'15.
 Sortidas de Salou: al matí a las 4'06—11'04 a la tarde a las 5'32 y 7'40.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA

D. ANTON BARDOY
 HABITACIONES Y SERVEYS INMILLORABLES
 CARRER DE EN MEDIO, 1
 CASTELLÓ DE LA PLANA

Companyia valenciana de navegació

LÍNEA REGULAR DE GRANS Y RÀPITS VAPORS ENTRE ESPANYA Y LAS COSTAS DE FRANCIA Y ITALIA
VAPORS DE LA COMPANYIA: SAGUNTO, JÁTIVA, ALCIRA, CABAÑAL, GRAO, MARTOS Y DENIA

Surtidas fijas y semanals del port de Tarragona pera MARSELLA y GÉNOVA los dimars de cada setmana ab escala quinzenal a LIORNA.

Servey setmanal pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva tots los dijous.—Viatjes extraordinaris a Marsella y Costa de Italia.—Luxosas cambras.—Llum eléctrica

Se atmetpa ssatje y carga a fletes reduits.—Se atmet carga ab flete carregat y coneixement directe pera New-York, Boston, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suéz, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, etc., ab trasbord a Génova y Argel ab trasbord a Alacant.

Agent: **DON ROMÁN MUSOLAS**, carrer de Apodaca, 38.— Teléfono núm. 34.—TARRAGONA

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebratats mélicas, després d'una llarga experiéncia, s'han convensut y certifiat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fuix blanc de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 días los estrenyiments uretrals (estrechéz) encas que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillossissimas sondas. no hi ha medicament més milagrós que ls CONFITS ó Injeccions Costanzi.

També certifiican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilítica ó herpética*, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sifilis y herpes*, sino que extren los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab ell, admet als increduls, lo pago després d' curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confit anti-venéreos per als qui no vulgan usar injeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totes las bonas farmacias.
 A Reus: en la de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80, Doctor Jarpa, Piassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Piassa de Prim, núm. 1.

Consultas mélicas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.º tots los dillums, dimecres y divendres a las 12.

TALLER DE CAMISERIA

DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras bera camisas, paraigüas, sombrillas, bastons, petacas, cigarreras, carteras, tergeters, moneders, poquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan a mida camisas, calsetets, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetas, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y escultórichs pera iglesias, etc.

Imatges de fusta y cartró-pedra de totes midas y models.
PREUS REDUHITS

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipòsit exigit per las Lleys fiscals vigenls com garantía per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Piassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES D' ABRIL DE 1903

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo 21 d' Abril directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y ràpit vapor francés

ALGERIE

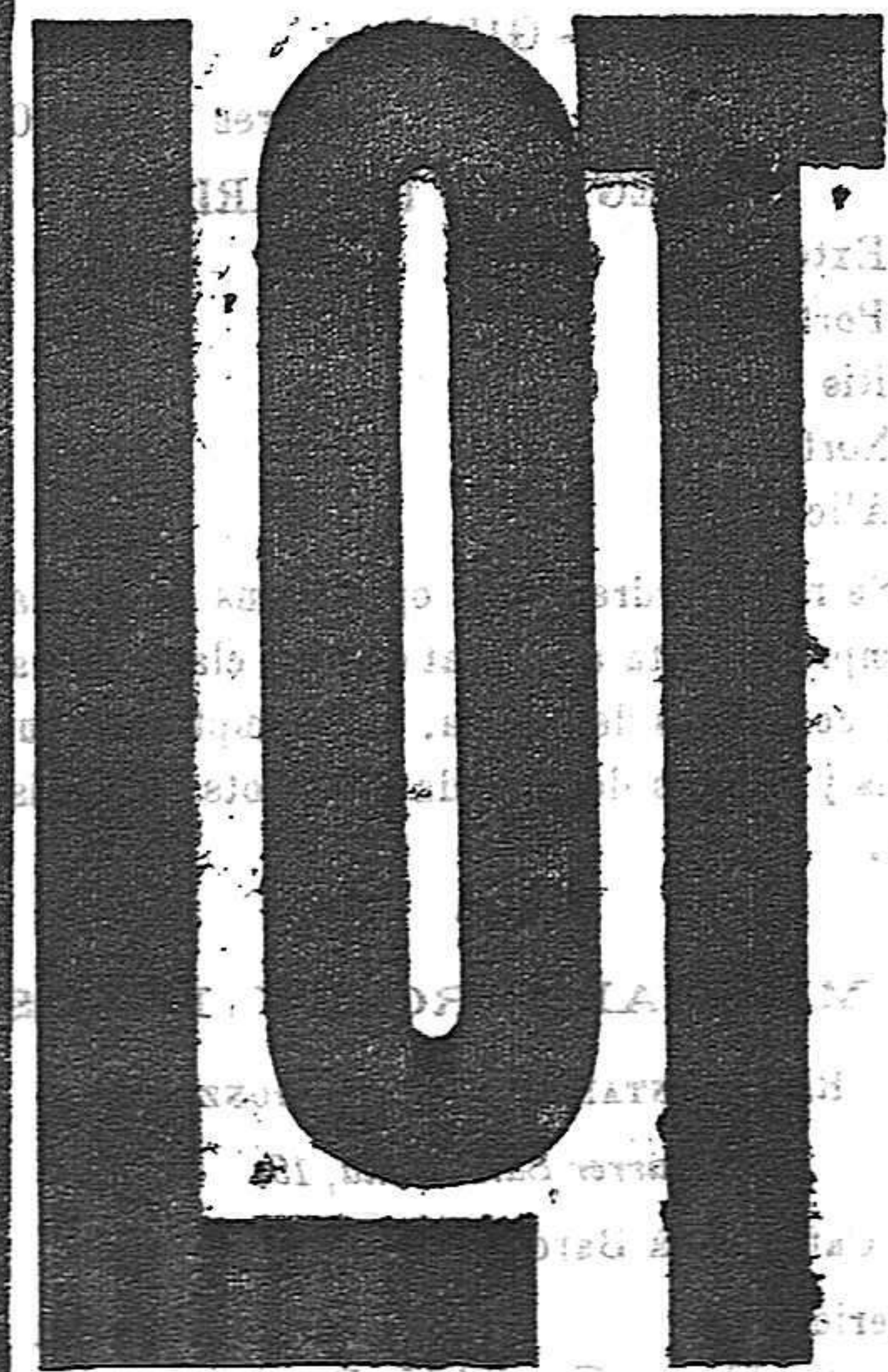
Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

APERITIU-CORROBORANT

Tònic-febrífugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.
 BARCELONA

Única casa productora pera la exportació a América

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.
 Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.
 Los pedidos, així per Espanya com pera América, deuen dirijirse a The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.
 Agent General a Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

Certificat núm. 9.909

Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia.

Certifico: Que desde fa dos meses vinch formulant l' Elixir Verdi, havent obtingat molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinas gastralgia, consecuencia de lo qual havia experimentat digestions difícils, pérdus de forsas, continu estrenyiment y constants desvaneciments.

Ab l' ús de tres pots d' Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja completament bona.

Lo que tinch lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estimul dels pacients.

Joseph Muñoz, metge cirurgiá.

Se ven en totes las farmacias
PREU 2 PESETAS

Agent general a Reus, Joseph Martorell, S. en C.—Carrer Monterols núm. 30.